

Antibiyotik Farkındalık Haftası

Antibiyotikler, özellikle hayatı tehdit eden enfeksiyonlarla mücadelede oldukça önemli rol oynamaktadırlar. 1940'lı yıllarda kullanılmaya başlanmasından itibaren akılcı kullanımları ile çok sayıda insanın hayatını kurtarmışlardır. Akılcı antibiyotik kullanımının temelini sadece gerekli endikasyonlarda, uygun zamanda başlanması, yeterli dozda ve sürede kullanılması oluşturmaktadır. Akılcı kullanımlarında mucizeler yaratan bu ajanlar günümüzde nezle, grip gibi viral enfeksiyonlarda ve hatta hayvan yemlerinde bile gereksiz kullanılır hale gelmiştir. Antibiyotiklerde bu yanlış uygulamalarda maalesef ki beraberinde antimikrobiyal direnci getirmiştir. Antibiyotik direnci, günümüzde insan sağlığını etkileyen en önemli konulardan biridir. Tüm dünyada ciddi panik etkisi yaratmıştır ve yaratmaya da devam etmektedir. Antibiyotiklerin yaklaşık seksen yıldır kullanıldığı ve bu kadar kısa sürede direnç artışı ile karşı karşıya gelmemiz göz önüne alındığında, sadece yakın gelecekte enfeksiyon tedavisinde kullanabileceğimiz antibiyotiklerin olmayabileceği anlamına gelmektedir. Ve bu da antibiyotik öncesi dönemde olduğu gibi basit enfeksiyondan ölümlere, salgınlara, modern tıbbın bize sunmuş olduğu yoğun bakım desteği, kanser kemoterapisi, organ nakli gibi enfeksiyona açık olan hasta gurubunda tedavi başarı şansını da götürecektir.

Sadece Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde dahi kullanılan antibiyotiklerin %30'unun gereksiz reçetelendiği rapor edilmiştir. The Centers for Disease Control and Prevention (CDC) 'nin bu yıl yayınladığı "Antimikrobiyal Direnç Tehdidi Raporu"nda antibiyotik direncinin önemli bir sorun olduğu, ABD'da yılda yirmi sekiz milyon dirençli enfeksiyonla karşılaşıldığı ve 35.000'den fazla kişinin de antibiyotik dirençli enfeksiyondan kaybedildiği vurgulanmıştır. Antibiyotik direnci mikro organizmaların antimikrobiyal ilaçların öldürücü veya çoğalmayı önleyici etkisinden kurtulması ve enfeksiyonun tedavi edilememesi olarak tanımlanabilmektedir.

DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından her yıl 18 Kasımı içine alan hafta 'Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası' olarak belirlenmiştir. Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası'nın belirlenmesinde amaç, antibiyotik direncine farkındalık oluşturmak ve direncin yayılımını önlemek için strateji geliştirme konusunda halkı, sağlık çalışanlarını ve siyasi yetkilileri teşvik etmektir.

Ülkemizde de maalesef antibiyotiklerin yanlış kullanımı oldukça yaygındır. Bununla birlikte de tüm dünyada olduğu gibi dirençli enfeksiyonlarla oldukça sık karşılaşılmaktadır. Daha da kötüsü bu dirençli enfeksiyonlarda artışın çok daha hızlı devam edeceği de öngörülmektedir.

Farkındalığı arttırmak amacı ile ülkemizde de Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası'nda çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından tüm illerde Akılcı İlaç Kullanımı İl Koordinatörlükleri kurulmuş ve bu koordinatörlüklerin öncülüğünde sağlık çalışanlarına ve halka yönelik eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Yine bakanlık tarafından Reçete Bilgi Sistemi (RBS) ile yazılan reçeteler analiz edilmektedir. Direncin yayılımının durdurulmasında bizlerin de sağlık çalışanı ve vatandaş olarak üzerimize düşen görevleri yapmamız gerekmektedir. Bunların başında hekim önermediği sürece antibiyotik kullanımından kaçınmamız, yalnızca hekim önerisi dâhilinde uygun görülen dozda, sürede ve sıklıkta kullanmalıyız. Aksi takdirde gelişecek antibiyotik direnci ile baş etmemiz ve yeni nesillere sağlıklı bir dünya bırakmamız mümkün görünmemektedir.

Uz. Dr. Şirin MENEKŞE

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı